

Evttohus

Kommi^auvdna lea jagi 1997 cuo ománu rájis bargan doaimmaiguin mat dasa ledje biddjon ja lea odne, oahkkimis Helssegis, loahpahan barggu ovttajienala^a evttohusain. Evttohus lea állujuvvon sámegillii, dárogillii 199 ruo^oagillii.

Helsset, cuo ománu 27.beaivvi 2001.

Pär Stenbäck
Kommi^auvnna jo iheadji

Ruo^oa áirasat:

Kari Marklund
(delega^auvdnajo iheadji)
Bengt Ekendahl
Birgitta Hansson
Britt Sparrock
Per Mikael Utsi

Ruo^oabeali á^{aa}edovdi:
Bror Saitton

Norgga áirasat:

Åshild Hauan
(delega^auvdnajo iheadji)
Olav Mathis Eira
Ing-Lill Pavall
Siri Vigmostad
Ansgar Kosmo

Norggabeali á^{aa}edovdi:

Ansgar Kosmo ykfOte^ozfn deth rorma^ozfbOÅuaOÅÅa

Kommissionen har sedan april 1997 arbetat med de uppgifter som åligger den och/ eller i dess namn

3.1.4	Helgelánda ja Västerbotten guovlu	88
3.1.5	Davvi-Trøndelága ja Jämtlánda davimus oasis	92
3.1.6	Lulli-Trøndelága ja Jämtlánda lullit guovllut	94
3.2	KONVENŦUVDNA GUOVVAMÁNU 9. BEAIVI 1972 NOROGGA JA RUOŦA BOAZOGUOHTUMIID BIRRA JA EARÁ ŦIEHTADUSAT	96
3.3	VÁSÁHUSAT MA± EMUS KONVENŦUVNNAIN	96
3.3.1	Guohtuneatnamiid atnu ja boazolohku	96
3.3.2	Áiddit	98
3.3.3	Lobihis guo oheapmi ja guo ohandivvadat	100
3.3.4	Sierralobit	100
3.3.5	Eananhálda ^a eapmi	100
3.3.6	Ráfáidahtton guovllut.	100
3.3.7	Boraspirehálda ^a eapmi	100
3.3.8	Bohcuid njuovvan ja vuovdin	102
3.3.9	Ovttasbargu Ruo ^a ja Norgga boazodoallohálda ^a emiid gaskkas	102
3.3.10	“Det faste utvalg”	102
3.3.11	Loahppanamuheamit	102
4.	KOMMIŦUVNNA EVTTOHUSAT	104
4.1	KOMMIŦUVNNA EVTTOHUSAT RÁDJERASTTILDEADDJI BOAZODOALU VÁSTE	104
4.1.1	Romsa ja davit Norrbotten regiovdna	104

3.1.3	Regionen norra Nordland och mellersta och södra Norrbotten	85
3.1.4	Regionen Helgeland och Västerbotten	89
3.1.5	Regionen Nord-Trøndelag och norra Jämtland	93
3.1.6	Regionen Sør-Trøndelag och södra Jämtland	95
3.2	KONVENTIONEN DEN 9 FEBRUARI 1972 MELLAN SVERIGE OCH NORGE OM RENBETNING OCH ANDRA AVTAL	97
3.3	ERFARENHETER AV DEN GÄLLANDE KONVENTIONEN	97

dovdit dahke. Fágálávdegoddi lei kommi^auvnnas nammaduvvon siskkáldas á^{aa}eráhkkanahtti gaskaoapmin. Lassin dása lea kommi^auvdna gula-skuddan má ggain guoskeva^a á^{aa}ebeliin Norggas ja Ruo^oas, vuostta ettiin ságastallan daiguin sápmela aiguin geat dárbb^ait dálvejagi ja geassejagi guohtuneatnamiid nuppi bealde riikaráji.

Kommi^auvdna ma á^{aa}nii bargguin, dannego kommi^auvnna vuostta^a jo iheaddji, ambassadevra Kjeld Mortensen, Danmárkkus, surgadis láhkái vádjolii eret barggu álggahettiin. Ministtar Pär Stenbäck, Suomas, nammaduvvui o^a jo iheaddjin miessemánu 16.b.1998. Norgga ja Ruo^oa rá^{aa}ehusat mearridedje cuo ománu 28. beaivvi 2000 guhkidit barggu loahpahanáigemeari cuo ománu 30.beaivái 2001.

Dan gaskka go kommi^auvdna barggai, lotnahuvai kommi^auvnna oahkáidupmi uovvovvat: Juovlamánu 1998 ovdojuvvui stádará i Björn Rosengren dán doaimmas miellahttun ja jo iheaddjin boazoguohtunkommi^auvnna ruo^oa-beali áirrasgottis. Eananhearrá Kari Marklund nammaduvvui o^a miellahttun ja áirrasgotti jo iheaddjin. Boazoguohtunkommi^auvnna norggabeali áirrasgotti miellahttun nammaduvvui Siri Vigmostad miessemánu 1998 ja son bo^{aa}ii Ingrid Røstad sadjái. Miessemánu jagis 2000 namma-

gan. Genom dessa båda organ kan länderna komma till rätta med huvuddelen av de problem som funnits med nuvarande konvention och samtidigt stärka tilltron till en ny konvention och möjliggör

sition och

oFy(fäeäs mandat nuv följeran:^{aa}

e s k o m m i s e l l t t , f r s t ä l l h < 3 h n i n o r

Dan gaskka go kommi^auvdna lea bargan, leat ásahuvvon maddái eará bargojoavkkut, mat leat buktán raporttaid kommi^auvdnii. Okta bargojoavku lea ielggadan ga aldagaid ahte sáhtá^aedje go earut ja orohagat ásahit oktasa^adoaluid. Dát bargojoavku buvttii kommi^auvdnii raportta 05.06.2000. Dálveguohtunjoavku lea suokkar-dan dálveguohtunguovlluid Ruo^oa bealde, ja dát bargojoavku buvttii raportta 27.10.2000. Eará bargojoavku ielggadii juridihkala^a ga aldagaid dan oktavuo as go kommi^auvdna evttohii ásahit guokte álbmogiidgaskasa^a orgána. Bargojoavkuid evttohusat leat ollisla^a raporttas oassin.

uvgehusaid vie an

Ruo^oa-norgga boazoguohtunkommi^auvdna lea barggadettiuo^oa tta oahkkimiid mas oassálaste uovvova^a bealit: earut, boazoorohagat ja siuo^oa

forskningsinstitutioner, intresseorganisationer och andra att inkomma med skriftliga synpunkter. I bilaga 3 finns en förteckning över vilka som hörts muntligen och vilka som erbjudits att inkomma med skriftliga synpunkter.

Fältundersökningar

Den svensk-norska renbeteskommissionen har i syfte att samla in bästa möjliga underlag besökt och besiktigat de aktuella betesområdena. Detta har vanligtvis gjorts tillsammans med represen-

som viktigt att den gränsöverskridande rennäring-
en utvecklas i en positiv riktning vilket ger

varje område mindre delområden som inte framgår av kartbilagan.

Topografi

Topografin (terrängens form) har betydelse för betesutnyttjandet. Den har en direkt betydelse därigenom att djuren i olika situationer prioriterar olika typer av landskap. Indirekt har topo-

Ruo^oabeali johtalanmáallet

Ruo^oa boazodoalu juohkit ná: várre earut, vuov-

dat dili sakka go gilvojuvvon eatnamat leat dak-
kár guovlluin, mat adnojit bievlanjagis ja árra-
dálvi, dannego bohccuid ii nagot caggat manna-
mis gilvojuvvon eatnamiidda. Lea dea^oála^a áidut
gilvojuvvon eatnamiid dalle go guohtuneatnamat
leat dakko lahkosiin. Dákkár eanangilvin dahká
bisteva^a vahágiid.

Sávzzát ja bohccot gilvalit seammá guohtumiid
alde geassejagis. Sávzá guohtu mihá máddugeap-
pot daid seammá ^aattuid, ja nu guorbo eanan
bahábut. Bohcco guohtunmálla dahká ahte
boazu ii sáhte guohtut daid seammá guohtuneat-
namiid go sávza. Gilvu guohtumiid alde bistá nu
guhká go doppe leat sihke sávzzat ja bohccot.

Turismmodoaimmat gár idit guohtuneatna-
miid huksemiid gea il. Leat dattege dat olmmo^a-
la^a doaimmat, maid turismmodoaimmat dagahit,

2.1 ámit earddala^a álbmogin

2.1.1 Sápmela at ja giella

Sápmela at leat etnala^a, kultuvrrala^a ja gielala^a unnitlohku Fennoskandias. Álgosa^a sámi ássanguovlu (Sápmi) lea dálá áiggis Suomas, Norggas, Ruo^{aa}as ja Ruo^oas. Sámi guovlluide leat ollu olg-

gobeali olbmot fárredaddan, ja dagahan ahte sápmela at leat unnitlogus Sámis. Liikká leat sápmela at bisuhan kultuvrraset, gielaset ja ealáhusaideaset.

Sápmela aid árbevirola^a ealáhusat leat bivdu,

byn var mindre områden utskiftade på de olika familjerna. Varje familj hade i regel flera lotter som den flyttade emellan. Vid den här tiden var tamrenskötseln redan utvecklad. Samerna betalade skatt i form av ekorrskinn, mårdsinn och andra pälsverk. Skatteindrivarna köpte även pälsverk för kronans räkning, vilket p.g.a. tillförseln av livsmedel ledde till befolkningstillväxt i de samiska bosättningsområdena. Som följd sprängdes fångstsamhällets ramar redan vid ingången till 1600-talet.

På 1600-talet skärptes skatterna och t.ex. de norra delarna av Sápmi beskattades av tre stater. Skatten blev på många håll för betungande med en omfattande försörjningskris som följd. Då var den mest rationella strategin för samerna att

na skulle utarbeta och förverkliga en nationell renbetespolitik.

Revideringen år 1984

På initiativ av vissa renägare i norra Norrbotten och Troms reviderades 1972 års konvention år 1984. Förändringarna gällde ett konventionsom-

Gränstraktaten med Lappkodicillen är det grund-

2.3.1 Dilála^avuo at Norggas

Norgga boazodoallopolitihkka, dán ma emus 30 jagis, álggahuvvui álggugeah en 1960-loguid.

2.3.1 Norska förhållanden

Den norska rennäringspolitiken inledes i början av 1960-talet med utgångspunkt i en utredning

forvaltning (DN). Leat oktiibuot 46 jahke barggu boazodoallohálddahusas (departemeantta “olggut etáhtas”). Dasa lassin leat vel sullii 6 jahke barggu Eanandoallodepartemeanttas. Boazodoalu ollisla^a háldda^aeamis leatge dasto oktiibuot sullii 52 jahke barggu.

2.3.2 *Dilála^avuo at Ruo^oas*

förvaltning. Ett undantag utgör utbetalningen av ersättningar för förluster som förorsakats av rovdjur, som förvaltas av Direktoratet för naturförvaltning (DN). Totalt finns det 46 årstjänster i Reindriftsforvaltningen (departementets "yttre" förvaltning). Till detta kommer omkring sex årstjänster i Landbruksdepartementet, vilket gör att den sammantagna förvaltningen av rennäringen omfattar omkring 52 årstjänster.

2.3.2 Svenska förhållanden

Samerna har enligt utredningen omkring 800 personer i Sverige, varav omkring 200 är yrkesrenare. De övriga arbetar som rensköttare eller i andra yrken. Samerna är fördelade på omkring 30 renbetesområden i norra och västra delen av Sverige. De största renbetesområdena är i Lappland och i Västerbotten. Samerna i Lappland har omkring 150 personer och i Västerbotten omkring 100 personer. De övriga samerna är fördelade på mindre renbetesområden i norra och västra delen av Sverige.

De svenska samerna har omkring 800 personer i Sverige, varav omkring 200 är yrkesrenare. De övriga arbetar som rensköttare eller i andra yrken. Samerna är fördelade på omkring 30 renbetesområden i norra och västra delen av Sverige. De största renbetesområdena är i Lappland och i Västerbotten. Samerna i Lappland har omkring 150 personer och i Västerbotten omkring 100 personer. De övriga samerna är fördelade på mindre renbetesområden i norra och västra delen av Sverige.

vasmahtti njuolggadusaid, muhto dat vejola^avuolta ii váldon geavahussii goassege.

- Boazodolliid bivdin- ja guolástanvuoigatvuo at ledje ovttaláganat dán guovtti riikkas, muhto Ruo^oabealde ledje sápmela ain stuorit vuoigatvuo at go Norggas boaldámu^aaide ja muoraide.
- Obbala at lei goappa^a riikkaid lágain dat vuoig a ahte geatnegahttit, ovdaliigo suodjalit boazodoalu.
- Ruo^oa láhka álljuvvui ruo^oagillii ja suomagilli, ja Norgga láhka dárogilli ja sámegillii.

Norgga ja Ruo^oa boazodolloláгат jagi 1971 rádjái ledje oalle ovttaláganat sisdoalu ja hámi dáfus. Erohusat leat dain á^aiin gokko luonddu bealis juo leat earut, ja dan gea il leat bargovuogit ie^agu etládje, ja muhtin ládjoPeOSDS1N•(oigat eOSDS1OT8b-SÁMalis

2.4.3 Ekonomiiija

2.6. tabealla. Boazodoalu ekonomala^a dilli jagiin 1975–1997. Árvvut leat 1 000 NOK/SEK.

	1975	1980	1990	1997
--	------	------	------	------

miid. Dát guoská uovvova^a earuide ja oroha-
gaide: Čearut leat Geaggán, Sárevuopmi, Lavn-

Konven^auvdnaguovllut leat Basevuovddis, Rosttus, Dievaidvuovddis ja Álddesjávri boazoorohagain. Dan áigodagas go ruo^oabeali earuin ii leat lohpi guo ohit dain guovlluin, leat uovvo^a boazoorohagat guovlluin: Stálonjárga, Meavki, Davvi-Sá á, Láhku/Guhkesvággi ja Basevuovdi.

Dálvejagi guohtuneatnamat

Dán guovllus leat njeallje ráddjejuvvon guohtunguovllu gos norggabeali ealut besset guo ohit: Maunu, Jalkis Vuoskáive, Njuorajávri, ja Báhc-
cajeagil (Patsajäkel). Norggabeali bohccuid guo ohanáigodagat, ja norggabeali alimus lobá-
la^a boazolohku ie^agu ege orohagas dain guohtuneatnamiin ruo^oabealde lea ná: Maunu áigodagas golggo^tmánu 1.b – cuo ománu 30.b. (1 100), Jalkis Vuoskáive o ajagimánu 1.b – njuk amá-

3.1.3 Davit Nordlánda guovlu ja Norrbottena gaska ja lulit oasis

Obbala at

Dálvejagi guohtuneatnamat
Dán guovllus leat guokte ráddjejuvvon guohtun-

3.1.4 Helgelánda ja Västerbotten guovlu

Obbala at

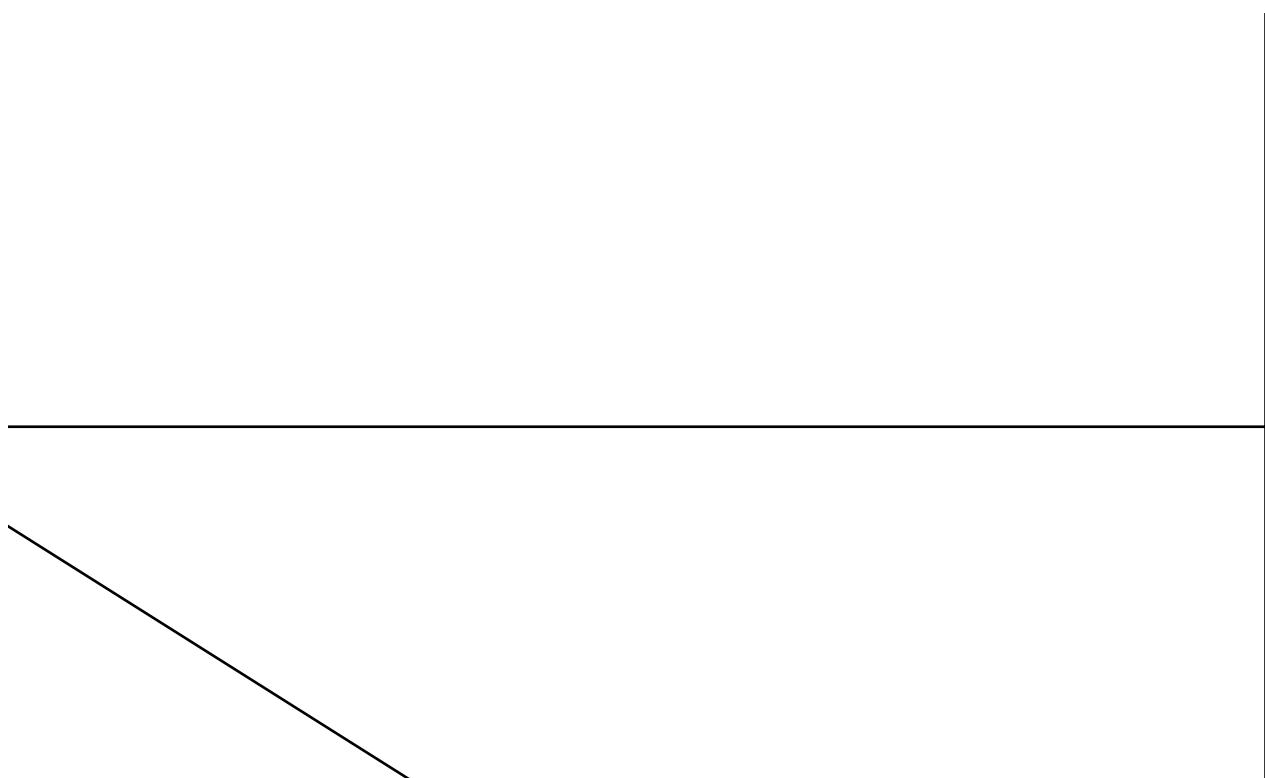
Guovllus leat 6 boazoorohaga, 6 earu ja okta vuovde earru. Guovtti boazoorohagas ja buot earuin lea riikarádji nuorttabeali rádjín, dahje nuppiide lea oarjjabeali rádjín. Dain boazoorohagain, mat leat riikarádje guoras, leat dálveguohtumat Ruo⁰as, ja dán njealji eará boazooro-

3.1.5 Davvi-Trøndelága ja Jämtlánda davimus oasis

Obbala at

Guovllus leat guhtta boazoorohaga ja ie a várre earu. Norggas leat njeallje boazoorohaga ja Ruo^oas leat vihtta earu mat leat riikaráji guoras.

Dán guovllu boazoorohagaid alimus lobála^a

Figur 3.7. Renbetesdistrikt, samebyar och konventionsområden i regionen Nord-Trøndelag och norra Jämtland.

Figur 3.8. Renbetesdistrikt och samebyar i regionen Sør-Trøndelag och södra Jämtland.

**3.2 Konven^auvdna guovva-
mánu 9. beaivi 1972
Norgga ja Ruo^oa
boazoguohtumiid birra
ja eará ^aiehtadusat**

3.2 Konventionen den 9 februari 1972 mellan Sverige och Norge om renbetning och andra avtal

Tabeallas oaidnit man sakka Ruo^oa earuid boazolohku lassánii 1970/80-jagiin. Dasto lea boazolohku fas mannan ma áš 1997 rádjai. Maid dái ovdal lea boazoolohku rievddadan. Áiggiid mielde lei boazolohku alimusas jagiin 1910, 1930 ja 1955. Alla boazolohku lea goaridan guohtumiid ja goappa^a riikkaid boazodollui lea buktán doaibmaváttisvuoaid.

Dálá konven^auvdna ii atte vejola^avuoáa muddet dehe reguleret geassejagi guohtumiid anu, dan bokte ahte mearrida alimus boazologu, earretgo ovtta sajis – Anjavuomis Romssas. Duogáin dasa manne alimus boazologu eai bidjan boazolohko-muddema gaskaoapmin, lei dat ahte konven^auvdnaguohtuneatnamat Norgga bealde

ma galgá, nu guhkás go lea vejola^a, sáhttit dahkat áiddiid ceggema haga.

3.3.3 *Lobihis guo oheapmi ja guo ohandivvadat*

Norgga bealde leat má gii á^{aa}i uovvolan go ruo^oabeali bohccot leat guhton lobihemiid Norggas, ja leat geatnegahttan máksit guohtundivvadiid. Váldosivvan dasa lea leama^a go geassejagis leat guo ohan dálvejagi guohtumiid, muhto maiddái go guo ohit meaddel áigemeari, ja guo ohit konse^auvdnaguovlluid olggobealde. Ruo^oas eai leat guohtundivvadat báljo geavahuvvon dasa go ruo^oabeali bohccot leat lobihemit guhton dain eatnamiin, mat leat várrejuvvon norggabeali bohccuide. Eaige leat norggabeali bohccuid lobihis guo oheapmái ge Ruo^oas geava- han guohtundivvadiid. Kommi^auvnna mielas lea unohas go guohtundivvadat eai leat geavahuvvon ovttalágan vugiin goappa^a riikkain. Guohtundiv-

ovttalágÁTdivvadatOÁBodA-MTJDINGuoIIÁT(MSÁMjagtauoIIÁTRuo^oIÁTg^oIÁTgateáeSDSSM8.àXeWNvada

3.3.3 Olovligt bete och användning av betesavgifter

Norska myndigheter har beslutat om betesavgift vid ett flertal tillfällen på grund av olovlig betning. Det har framför allt varit fråga om olovlig betning vintertid inom områden som skall användas för sommarbete, men olovlig betning har också förekommit vid otillåtna tidpunkter och utanför konventionsområdena.

Svenska myndigheter har sällan beslutat om

3.3.8 Bohccuid njuovvan ja vuovdin

Lea leama^a hui váttis beassat njuovvat bohccuid mat leat rasttildan ráji, ja beassat vuovdit dan

3.3.8 *Slakt och omsättning av ren*

4.1 Kommi^auvnna evttohusat rádjerasttildeaddji boazodoalu váste

Dán kapihttalis addojuvvo oanehis oktiigeassu boazodoalu guohtundárbbus mandáhttaguovllus, ja namuhuvvojit erenoamá^a doaibmadilála^a-vuo at. Dárkilis die uid gávnnat fágalávdegotti raporttas (mielddus 1). Mii leat osiide juohkán nu ahte leat vihta DSSSÁgiovnna. Juohke DSSSÁgiovnnas leat fas guovllut gos lea lunddola^a oa ut oktiiveivehuvvon, rádjerasttildeaddji boazodoalu. Dat guovllut mat addojit nuppi riika boazoorohahkii dahje errui, goh oduvvojit konven^auvdnaguovlun dahje rádjeguhtunguovlun. Geah a doahpagiid ilgema 4.2.1 oasis. Ie^agu etge konven^auvdnaguohtumiid rájit ja rádjeguhtumat ilgejuvvojit ^aiehtadusevttohusas (kap 4.3) ja leat merkejuvvon kártii mii uovvu ^aiehtadusa.

ovdosa uovvolit, dannego oktasa^adoallu miel-
disbukta stuora doaibmarievdadusaid guovllus,
ja dat ferte álggahuvvot doaluid sávaldaga vuo-
ul. Lávnnjitvuomi earus ii leat geassejagis heiv-
vola^a guohtuneanan ruo^oabealde, dannego dárb-
ba^ala^a várreeatnamat ja buorit ruonasguohtumat
váiilot ruo^oabeali duolba ja vuollegis váriin. Goi-
kebáikkiin ^aaddet eanas dakkár ^aattut, mat gávd-
nojit goike ja eallomu^avátna eatnamiin. Jeagge-
eatnamiin lea unnán ^aaddu, eaige ^aatta nu má g-
galágan ruonas^aaddo^alaja. Čearus lea heajos
guottetbáiki ruo^oabealde, dannego gi at bievla
hui ma it ollu muohttaga gea il. Guovllu eat-
namat leat dakkárat gos ii báljo bievlla. Meavkki
boazoorohagas leat liiggás unnán dálvejagi guoh-
tumat orohaga siskkobealde, dannego guovllus
lea unnán jeageleatnamat. Dainna lea dát oro-
hat, earret Davvi-Sá á ja Ráidná orohagaid,
guo ohan dálvejagis Devddesváris. Dát guo o-
heapmi ii rihko dálá konven^auvnna, muhto muh-
tin áigodXeWNtNáiuSÁMa dSBDŸNta (UDTi^ogodXeWNtNáiuS,obdánit (UDTi^oja (UDTi^oSSÁTu(Åáøeá)eSDSSM8.

Evttohus:

Gabna errui addojuvvo konven^auvdnaguovlu
Beatnakvuopmi, mii lea siskkobealde Skievvá

Semisjaur-Njarg errui addojuvvo konven-
^auvdnaguovlu

guohtuneatnamiid lahkosiin. Stuora oassi várre-

addojuvvo Ran errui, nu ahte Ran rádji lea
Guob^aagura guvlui. Rádjeáidi, mii lea oarjjabeal-
de ja davábealde dán konven^auvdnaguovllu,

ning till goda högsommarbeten. sommissionen föreslår därför att delar av det konventionsområde som i dag lagts till Gran överförs till Ran, så att Ran får en gräns mot Guob^aagurra. Gränsstängslet väster och norr om detta konventionsområde Gro(fhh<3hHøyøøø,ld.h<3hundefhh<3hkonventionsområdet/ gränsbetet för Svaipa och Gran.

Förslag:

*Området Byrkije – Vilhelmina södra –
Frostvikens norra*
Riksgränsen i området följer inga naturhinder.

Skjækerfjell – Gálpe – Færen guovlu! Oipi Happa ii Ávlu" d- vOuhvlu" Oiuim Nko HdÅHO vlufdHau-tdHHd-

utsätts att gränstängslen också fortsättningsvis underhålls och görs mer effektiva, eventuellt genom bättre utnyttjande av terrängen.

Området Skjækerfjell – Kall – Færen

Den enda delen av Skjækerfjell renbetesdistrikt och Kalls sameby som inte har gränstängsel är halvön norr om Torrön. För att det ska gå att förhindra att ren från Skjækerfjell drar in i detta område måste stängsel uppföras också här. Området kan svårligen nyttjas som bete av Kall samtidigt som kostnaderna för stängsel blir höga. Kommissionen föreslår därför att Skjækerfjell får gränsbete i området men betestid hela året.

Færen renbetesdistrikt har två grundläggande

riduvvot, ja beaivvála^a a aheapmi sáhttá dahkkot doaibmeva^a abun daid mearrádusaid hárráimat vurdojuvvojit doaibmat 30 jagi.

Kommi^auvdna lea barggustis vásihan movt servodaga rievddalmas dilli addá eahpesihkkaris dovddu maiddái rádjerasttildeaddji boazodollui. Danne dárbb^auvvoge riikkaidgaskas^a eiseváldi, mii ovttastahttá ie^agu etlágan oaiviliid ja sáhttá á^{aa}iid mearridit jo ánit, á^{aa}ebeiliid dáhttuma vuo ul ja maiddái ie^aheanalis.

Kommi^auvdna lea ohcan davvirikala^a ovdagovaid main sáhttá váldit vuo u, ja gávnnaⁱ doaibmeva^a ovdagovaid, ovdamearkka dihte ruo^oasuoma rádjejoga^aiehtadus Durdnoseanu váste. Mii oaidnit almmatge dárbb^ala an ása^hit guokte orgána, vai earuha dan háldda^aeami mii da istaga doaimmahuvvo ja dainna lágiin oavdit riidoá^{aa}iid. Dáinnalágiin sáhttet á^{aa}ebealit guoddalit dehe váidit dahkkon á^{aa}emearrádusaid á^{aa}edovdi orgánii, eaige dárbb^a á^{aa}i vuodjit riikkaid duopmostuoluid bokte. Konven^auvdna-teavstta hápmi deavdá Eurohpa-konven^auvnna mearrádusaid.

Vaikko vel davvirikala^a dásis eai leatge riikkaidgaskasa^a ovdosat nu dábála at, de mii álm^amatge ákkastallat dánlágan ovdosa ásaheami, go galgá buoridit boazdoalu eavttuid norggaruo^oa riikaráji guora. Boazoguohtumiid oaidnin-

Art. 5

Rádjerasttildeaddji boazodoallu galgá uovvut vuoigatvuo aid ja geatnegasvuo aid mat gustojit dan riikkas gos boazodoaluin bargá, jus eará mearrádušat eai daddjo konven^auvnnas.

Art. 6

Jus a ahuvvojit doaimmat mat vahágahttet daid guovlluid mat leat várrejuvvon rádjerasttildeaddji boazodollui, galget rá ehusat dáhkidit ahte guohtuneatnamiid darbu gok ojuvvo ja dan ahte lea vejola^avuohta bargat boazodoaluin rastá riikarájiid, dán konven^auvnna ulbmila vuo ul.

Art. 7

Konven^auvnna a aheapmái galget ásahuvvot goappa^a riikkaid várás guokte oktasa^a ja bisteva^a orgána; nubbi lea háldda^aanorgána (norggaruo^oa boazoguohtunlávdegoddi rádjerasttildeaddji boazodoalu váste) ja nubbi lea dárkkistan^agoddi (norggaruo^oa rádjerasttildeaddji boazodoalu dárkkistan^agoddi).

Kap. 2 Boazodoallu nuppi riikkas

Art. 8

Norgga ja ruo^oa boazodoallit sáhttet geavahit nuppi riikka eatnamiid ja ázadagaid boazodollui, nu movt lea mearriduvvon sierra ^aiehtadusas (konven^auvdnaguovllu^aiehtadusas), mii dán konven^auvnnas lea mielddusin. Konven^auvnnas oavilduvvo doahpágiiguin:

1. konven^auvdnaguovlu: mearriduvvon duovdagat boazoguohtumii, ja daid duovdagiid sáhttet du^{aa}efal nuppi riikka boazodoallit geavahit, ja duovdagiid sáhtta guo ohit almmá eará áigemeeriin go dat mii daddjo riika lágain, jus eará mearrádušat eai daddjo.

2. rádjeguohtunguovlu: mearriduvvon duovdagat riikaráji lahkosiin gos nuppi riikka bohccot besset guohtut dan áigodagas mii ^aiehtadusas lea mearriduvvon.

Art 9

Čearut ja boazoorohagat sáhttet shttguokt a ouo ISDBNhávt uohtg (OBŷJŷNdat BŷJŷfát (8sÁMjölŷJŷvXeWábX

Art. 5

Den gränsöverskridande rennäringsen skall bedrivas i enlighet med de rättigheter och skyldigheter

den. Överprövningsnämnden kan förordna att det överklagade beslutet tills vidare inte skall gälla.

Art. 17

I bilaga till denna konvention har intagits stadga för renbetesnämnden.

Kap. 5 Den svensk-norska överprövningsnämnden för den gränsöverskridande rennäringen

Art. 18

Överprövningsnämnden skall bestå av fem leda-

Art. 25

Renbetesnämnden och överprövningsnämnden skall vid prövning av ärende vara oavhängig och opartisk. Föreligger det tvivel om en ledamots oavhängighet eller opartiskhet i ett särskilt ärende skall denne inte delta i handläggningen eller beslutet.

Art. 26

Det åligger myndigheterna i vardera landet att tillåta ledamot av eller befattningshavare hos renbetesnämnden eller överprövningsnämnden eller sakkunnig förordnad enligt art. 27 att överskrida gränsen, varhelst detta är lämpligt för nämndernas arbete. N-fria från all behandling av tullmyndigheter samt från in- eller utförelavgift.

Art. 27

Renbetesnämnden och överprövningsnämnden föranstaltar om de u <Yhsökningar och utredningar som påkallas för att de skall kunna fullgöra sina åligganden enligt denna konvention. Detta innefattar bl.a. u <Yhsökningar i fält och att kalla till möten med samebyar och renbetesdistrikt.

Renbetesnämnden och överprövningsnämnden kan träda i direkt förbindelse med myndigheter i vardera landet och därvid påkalla deras biträde. Vid behov får renbetesnämnden och överprövningsnämnden anlita sakkunniga för särskilda utredningsuppdrag.

Art. 28

Renbetesnämnden och överprövningsnämnden upprättar var för sig årligen en budget för de kostnader som uppkommer i anledning av dess

Art. 31

Konven^auvdnadivat galgá máksojuvvot oktasa^a norgga-ruo^oa fondii, rádjera^stildeaddji boazodoalu váste, ja dát foanda galgá adnot dasa ahte máksit buhtadusa dan errui dahje boazoorohahkii masa rihkkun uohcá, ja mu uige ruhtadit doaimmaid mat ovddidit rádjera^stildeaddji boazodoalu.

Art. 32

Go mearrida konven^auvdnadivvada sturrodaga, galgá dárkkistangoddi deattuhit:

gat, go boazodoallu ii leat nu stuora ealáhus goappáge riikkas. Dán berre erenoamá it vuhtii-váldit go nammada persovnnala^a várrelahtuid.

Boazoguohtunlávdegottis galgá leat sorjákeah-tes álli. Čálli berre sáhttit doaibmat maiddái dárkkistangotti állin. Son berre leat virgáibidd-jojuvvon, ja bálkáhuvvon goappa^a orgánain, ja sus galgá, ovttas jo iheddjiin, leat ovddasvástá-
dus ráhkkanit á^{aa}iid ovdalgo boazoguohtunláv-

länderna. Denna fråga bör uppmärksammas när man utser personlig ersättare.

Renbetesnämnden skall ha en oberoende sekreterare. Sekreteraren bör kunna fungera som sekreterare även i överprövningsnämnden. Denne bör vara anställd och avlönad av de båda organen och skall, tillsammans med ordföranden, ha

alltid av nämnden gemensamt. När det gäller utfärdande av föreläggande enligt art. 29 och 30 som kan kräva en snabb handläggning är det viktigt att ordföranden får besluta ensam. Om ett föreläggande inte följs ks

kár á^{aa}iin máid dárkkistangoddi mu ui ii sáhte mearridit.

Nuppi la ásis bohtá ovdan ahte dárkkistan-UNmu ui (8SD8Nsáhtta (mearridit buhtadusaid ja konven^auvdnadivvadiid birra, vrd. 29.–32. artihkkaliid. Dáid njuolggadusaid geavahusa birra ilgejuvvo dáin gulleva^a artihkkaliin.

Art. 20

Jus dárkkistangottis galgá leat mearridanváldi, de fertejit buot vihtta miellahtu oassálastit. Jus eai boa e ovttá oaivili, mearriduvvo á^{aa}i dan oaivilla vuolu mii oavu eanemus jienaid.

Muhtun á^{aa}iin sáhtta jo iheaddji mearridit okto, gulakehtta eará miellahtuid. Dát leat mearrádušat mat leat dahkkon á^{aa}eráhkkanahhtimis. Duogá in galget leat dakkár álkis á^{aa}it, main ii leat mággaoaivilvuohka, ja maid dárbbá^a hoahpus/jo ánit mearridit. Álohii galgá leat ollisla^a dárkkistangoddi mii dahká loahpala^a mearrádusa á^{aa}igá iUDŷNLágala^a (UDŷNgohosiin, (UDŷNSÁMatUDŷNálojit (UDŷN29. (UDŷNj(SNa(Ááøeá)eWN3 ja danne lea dea^oala^a ahte jo iheaddji beassá mearridit oktonassii. Jus gohosa eai uovo, ja uoila galat galgágo konven^auvdnadivat máksojuvvot, de galgá ollisla^a dárkkistangoddi mearridit á^{aa}igá

Dárkkistangotti mearrádusaid ii sáhte váidit.

DainnaNá^a IDBNá^aiin (á IDBNii (á IDBNsáhte (á IDBNdárkkistangottM (á IDBNmearrida t(Ááøeá)eSDSS de lea á^{aa}i

Art. 10

Dárkkistangotti mearrádusain, á^{aa}iin dat buhtadusaid ja konven^auvdnadivvadiida, galgt leat smiirra lrahanvuoua (OÁSNbágnmíaid (OÁSNa ahtit. (ÁSNNJU-(Ááøeá)eWsoaNm us (ŷ8UDŷNáibbdjamad.

DárkkistangottusleaáÁirrN,sveá)eNleaáÁgozihÁMarridit(ÁáøeOÁDSISJ.OÁDÁIŷ (OTMŷNahtÁ8T^a (konvenDi UÁrbBNSSáhtta (ÁrbBNlmSSM (ÁrbBNsráhaM (ÁrbBNmáviÁgagOM (ÁrbBN á^{aa}iM (ÁrbBN(ÁÁNdoUgaldNmááJM oaNá(Iu I8UMgÁNáhtuIu I8UMgÁjaIu I8UMgÁdiegaruIu I8UMgÁÁÁNd (ITISÁMarridigalNjumtTOŷ8UD(ÁNlriÁarrá (tÁrbÁaIDMSE)DMbriOais-

ning än den som nationella domstolar eller myndigheter gjort i en fråga som gäller nationella

dahje boazoorohahkii masa rihkkun uohcá, ja nubbi oassi galgá adnot eará doaimmaide mat ovddidit rádjerstildeaddji boazodoalu. Eaktun máksit ru a errui dahje boazoorohahkii lea ahte foanddas lea ruhta. Vaháguvvon earru dahje boazoorohat galgá ájehit, makkár vahága rihkkun lea daguhan errui dahje boazoorohahkii.

Art. 31

Det skall inrättas en gemensam svensk-norsk fond till vilken konventionsavgiften skall betalas. Medlen skall användas dels till att lämna ersättning till den sameby eller det renbetesdistrikt som berörs av en överträdelse, dels i övrigt i verksamhet som främjar den gränsöverskridande rennä-

von, ja doaimmat mat gullet dáidda 1972-kon-
ven^auvnna mielde leat sirdojuvvon "*leanastivrii*"
ja

§ 5

Lávdegottiid rehketdoalu galgá sáddet guoskeva^a

Norgga-ruo^oa foandda njuolggadusat rádjerastildeaddji boazodoalu váste

§ 27

Norgga-ruo^oa foandda háldda^aeami njuolggadusaidd mearridit rá ehusat ovttasrá iid, boazoguohtunlávdegotti die iheami ma il.

4.3 Kommi^auvnna evttohus – konven^auvdnaguovllu- ^aiehtadus

Kommi^auvdnaevttohusa art. 8 vuol galgá ása-

*L" aitelandet/Anttis konven^auvdnaguovlu boazo-
orohagaide Gielas, Stálonjárga ja Meavki*
Guo ohanáigodat: golggotmánu 1. beaivvis cuo-
ománu 30. beaivái.

Oarjin ja lulil: Dan bokte gokko Duortnoseanu (Torneälv) rasttida lappmarksgränsen gitta dan rádjái gokko dát rádji rasttisa Myllyjoki, das njuolga linjjás Järvikaiset (koord. X1774920, Y7501994) ja viidásit ruovttoluotta Duortnoseanu (Torneälv) rádjái, vulos Juopakoski mielde (koord. X1779438, Y7502732), dán jogas viidásit Paavosaari rádjái (koord. X1812979, Y7480732) Lehonsuantos. Nuortan: Njuolga linjjás Paavosaari rájis jávrrá a rádjái (koord. X1809124, Y7485839) nuorttadavvelis Saukkuvuoma ja viidásit Pellijoki (koord. X1809214, Y7486510), dán joga^a mielde gitta Pellijärvái (koord. X1800976, Y7492407), das njuolga linj-

*Skaitelandet/Anttis konventionsområde för ren-
betesdistrikten Gielas, Hjertind och Mauken*
Betestid från och med den 1 oktober till och med
den 30 april.

Nordlándda ja Romssa bohtet oktii riikarájiin ruovdemá i bokte.

Guovllu rájit leat merkejuvvon kárttas 9.

Nuorjonjunnii konven^auvdnaguovlu Laevas earu váste

Davil: Dan báikkis álgá gokko rádji gaskal Gabna ja Laevas bohtet oktii riikarájiin Riksrøys 263 bokte, viidásit njuolga linjjás Gállan ohkkii (alá^a 1171), njuolga linjjás Stohkkenjunnái (alá^a

Nuorjonjunni konventionsområde för Laevas sameby

Mot norr: Från den punkt där gränsen mellan Gabna och Laevas möter riksgränsen vid Rr 263, vidare i rät linje mot Gállancohkka (topp 1171), i rät linje till Stohkkenjunni (topp 1226), därifrån i rät linje mot väster till Cáihavárri (topp 1381), därifrån över glaciären till topp 1727 (nordost om Durmalstind), därefter till Rundtuva (höjd 474) i Sördalen, därefter rakt i älven (koord X605538, Y7561408). Mot väster och söder:

manná riikarádjái ja viidasit riikaráji mielde Stákkáhajohkii.

Guovllu rájit leat merkejuvvon kárttas 28.

Gitnetjahke rádjeguhtunguovlu Svaipa ja Gran earuid váste

Guo ohanáigodat: suoidnemánu 1. beaivvis borgemánu 15. beaivái.

Davil: Álgá Junkaravárre konven^auvdnaguovlu lulábeali ráji bokte riikaráji rájis gitta Ruovadajohkii Almlia bokte. Oarjin: Ruovadajohka Almlia bokte gitta dasságo dát manná oktii Grønnfjellåga:in. Lulil: Álgá das gokko Ruovadajohka ja Grønnfjellåga leat oktan johkan ja

den punkt på riksgränsen där gränsen mellan Grans och Rans samebyar börjar. Mot öster: Vidare längs riksgränsen från den punkt där gränsen mellan samebyarna möter riksgränsen till Stäkkähajähkä.

Områdets gränser redovisas på karta 28.

Gitnetjahke gränsbetesområde för samebyarna

*Gierkietjahke gränsbetesområde för Ildgruben
renbetesdistrikt*

Praahkoe konventionsområde för Østre-Namdal renbetesdistrikt

Mot nordost: Från Rr 199 längs gränsen för Stora Blåsjöns skifteslag till gränsen för Jorms skifteslag. Mot sydost: Längs gränsen för Jorms skifteslag till riksgränsen vid Rr 197 A. Mot